

Sağlığın Korunması, Yükseltilmesi ve Sağlık Politikaları

Yrd. Doç. Dr. Figen Işık Esenay

Ankara Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hem.

Sağlıkla ilgili atasözü ve deyimler ?

Dersin amaç ve öğrenim hedefleri

- Sağlığın tanımını ve önemini açıklayabilme,
- Sağlığı etkileyen faktörleri sayabilme,
- Sağlığı koruma/geliştirme/yükseltme kavramlarını açıklayabilme,
- Sağlığı korumak ve yükseltmeye hemşirenin rolünü açıklayabilme,
- Sağlık eğitiminin gerekliliğini açıklayabilme,
- Sağlık modellerini kullanabilme,
- Sağlık hizmetleri ve sağlık politikaları ilişkisini açıklayabilme.

Sağlığı tanımlayınız...

Sağlık, yalnızca hastalık ya da sakatlığın olmayışı değil beden, ruhen ve sosyal yönden tam bir iyilik hâlidir (Dünya Sağlık Örgütü Anayasası – DSÖ, 1947).

Sağlık hizmetlerinin temel amacı

- **kişilerin sağlığını geliştirmek ve hasta olmamalarını sağlamak** yani onları hastalıklardan **korumak**
- her türlü çabaya karşın herkesi her hastalıktan korumak mümkün mü?

Sağlık hizmetlerinin ikinci amacı

- **“hastaların tedavisi”**

Sağlık hizmetlerinin üçüncü amacı

- sakatların başkalarına bağımlı olmadan, kendi kendilerine yeter biçimde yaşamalarını sağlamak yani **rehabilite** etmek

Sağlığımızı etkileyen faktörler

- Yaşadığınız yer,
- Kalıtım,
- Bireyin davranışı/yaşam biçimi,
- Kilo,
- Çevre (Canlı Küre),
- Gelir (para),
- Kültür,
- Sosyal ilişkiler,
- Aile ilişkileri,
- Sağlık hizmetlerinden yararlanma,
- Yaş,
- Cinsiyet,
- İş/Meslek,
- İnanç,
- Eğitim
- ...

Sağlığı koruma

- Kişiyeye/ Çevresel sebeplere yönelik korunma
- **İnsan sağlığına** olumsuz etkiler yapan çevresel (biyolojik, fiziksel, kimyasal) ve kişisel faktörleri kontrol altına alarak insanları olası zararlardan koruma

Korunma Yolları

- Çevreye Yönelik;
- Atık ve artıkların zararsız duruma getirilmesi,
- Vektörlerin kontrolü,
- Temiz su sağlanması,
- Hava kirliliğinin önlenmesi,
- Gürültü kontrolü,
- Sağlıklı konut,
- Gıda kontrolü...
- Kişiyeye Yönelik;
- Sağlık eğitimi,
- Bağışıklama,
- Kişisel temizlik,
- İlaçla ve serumla korunma,
- Aile planlaması,
- Erken tanı,
- Beslenme...

Sağlığı yükseltme

- sağlığı etkileyen bireysel ve çevresel potansiyellerin en etkin biçimde kullanılmasıdır. İnsan yaşantısına sağlık, sağlamlık, mutluluk, canlılık ve uzunluk katma çabası

Hemşirelik

- Birey, aile ve toplumun sağlığını koruyan, sürdüren, geliştiren sağlık merkezli bakım yaklaşımı
  - Bireyin iyilik halini koruyacak, sürdüreceği ve geliştirecek davranışlar kazanmasını,
  - Kendi sağlığı ile ilgili doğru kararlar almasını sağlamak.

Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi

- Sağlıklı yaşam biçimleri geliştirme
- Bir toplumun sağlık düzeyi sağlık sorumluluğunu alabilen sağlıklı bireylerin varlığı ile değerlendirilir.

Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi

Sağlıklı olmak her insanın temel hakkı olup, sağlığın korunması ve devamlılığının sağlanması sağlık profesyonellerinin temel amacı olduğu kadar kişinin kendi sorumluluğudur.

Sağlığın Korunması ve Geliştirilmesi

Hemşirenin değişen yaşam koşularının gereği olarak görülen ağdaş rolleri, sağlığın korunması, yükseltilmesi ve geliştirilmesinde çok önemlidir.

Sağlığın Korunması ve Yükseltilmesi

- Çevrenin olumsuz nitelikteki sosyal, ekonomik, biyolojik ve fiziksel etkenlerini ortadan kaldırmak
- Kişinin direncini artırmak ve onun sağlık kontrolü ya da hastalığı için sağlık personeline başvurmasını, onların söylediklerini anlayıp uygulamasını sağlamak
- onların hem birey hem de bir ailenin ve toplumun üyesi olarak sağlıklarını daha iyiye götürmeleri için gerekli olan sorumluluk duygusunu geliştirmek

SKY ve Sağlık Politikaları

- Toplumun sağlığını geliştirmek ve korumak $\ddot{u}$ lkelerin vazgeçilmez politikaları arasındadır.
- 1978 Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Alma-Ata Bildirgesi "Temel Sağlık Hizmetleri" kavramı
  - "bir toplumda yaygın olarak görülen sağlık sorunları, bunların önlenmesi ve denetimi ile ilgili konularda halkın eğitilmesi"

SKY ve Sağlık Politikaları

- Bu çerçevede DSÖ tarafından 21. yüzyılın sağlık hedefleri belirlenmiş, üye ülkelerden en üst düzeyde politik kararlılık sağlamaları ve bu hedeflerle uyumlu eylem planlarını hazırlamaları beklenmiştir.
- Türkiye’de “Ulusal Sağlık 21 Politikası”, DSÖ’nün çerçevesini çizdiği “Herkes Sağlık Hedef ve Stratejileri” doğrultusunda
- Türkiye’nin 21. yüzyıl için sağlık politikası belirlenmiştir.

SKY ve Sağlık Politikaları

- Sağlık eğitimi; sağlığın geliştirilmesi faaliyetleri içerisinde önemli bir yer tutmakta ve temel olarak sağlığı toplumsal bir değer hâline getirmeyi, halkın sağlık sorunlarını çözmek için kullanabileceği bilgi ve becerilerle donatmayı, sağlık hizmetlerinin gelişmesini sağlamayı amaçlamaktadır.

Sağlık eğitimi

- Bireylere sağlık konusunda doğru bilgiler ileterek doğru davranışlar kazanması sürecinde destek olmak, yönlendirmek ve eğitmek

HEALTH

STRESS

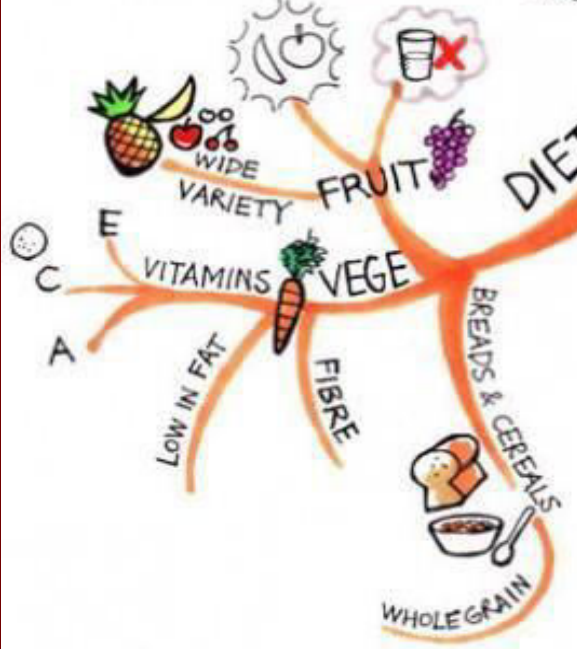
EXERCISE

HELP?

DIET

SLEEP

